

Příloha č.1 – rozhovor s Martinou N.

Martina N., blogerka

Martina N. je studentka, zakladatelka marketingové agentury, fashion a lifestylová blogerka. Na svém blogu píše hlavně o zdravém životním stylu, cestování, kosmetice a módě. Jejím hlavním posláním a životním mottem, kterým se Martina řídí zní „Méně je více“ a tento přístup se snaží předávat skrz svoje psaní a příspěvky i mezi ostatní.

Jako fashion blogerka a influencerka se v módě asi dost orientuješ, co pro tebe móda jako taková znamená?

Módu miluju, patří do mého každodenního života a je součástí mojí práce. Miluji její originalitu, minimalismus a krásu, kterou v ní nacházím. Co se týká módy, snažím se co nejvíc podporovat českou tvorbu, tam mě srdce táhne nejvíc.

Nakupuješ ráda a často?

Řekla bych, že dřív to tak bylo, ale můj postoj se za poslední tři roky dost změnil. Momentálně se snažím přemýšlet o tom, co a kde nakupuji, minimalizovat zbytečné nákupy. Nechodím do obchodních center a když něco vyloženě nepotřebuji, tak nekoukám ani na e-shopy.

Kde tedy nejčastěji nakupuješ oblečení?

Jako blogerka dostávám vouchery na nákup do partnerských obchodů, se kterými spolupracuji. Spolupraci ale uzavírám jen s takovými značkami, které s radostí podporuji a vím, že u nich seženu kvalitní oblečení. Snažím se vyhýbat konfekcím a když něco sháním, nejdřív se rozhlížím po produktu od českých výrobců.

Kolik kousků oblečení si každý měsíc v průměru pořídíš?

Vzhledem k tomu, že vybírám spíš kvalitní a dražší kousky tak v průměru jednu věc za měsíc, a to jen díky placené spolupráci s některou z mých nasmlouvaných značek. Ale že bych šla sama na nákup, tak to se stává opravdu jen výjimečně. Většinou něco skutečně potřebuji tak jednou za 2 až 3 měsíce.

Jaké jsou tedy tvoje oblíbené značky, kterým důvěřuješ?

Když jde o džíny tak jediné Levi's – jsou kvalitní a vydrží mi několik let. Jinak mám ráda české návrháře, baví mě obcházet showroomy s vícero designéry a kochat se jejich originální tvorbou. Radši si prostě pořídím dražší věc, na které mi pak víc záleží, protože vím, že je kvalitní. Člověk se k takovému kousku oblečení pak i lépe chová, déle mu vydrží a při jeho nákupu si při vyšší pořizovací ceně dobře rozmyslí, jestli se jedná o nadčasový kousek, nebo jen výstřelek letošní sezóny.

I když nechodíš nakupovat až tak často, mají na tvůj styl oblékání určitý vliv aktuální módní trendy, které vidíš u různých designérů? Sleduješ pro inspiraci na sociálních sítích nějaké fashion blogery nebo módní značky? Čteš časopisy o módě a sleduješ módní show?

Trendy sleduji, miluju módu a také se jí nechám ráda inspirovat, ale jenom v rámci mého stylu. Ráda chodím na módní přehlídky, mám předplatné VOGUE a každý den na Instagramu sleduji spoustu světových i českých blogerek, které mají mně blízký styl.

Jak bys svůj styl popsala?

Mám radši sportovnější a pohodlnější oblečení v zemitých barvách, v čele určitě s čistě černou. Nepotrpím si na volánky, kytičky ani podobné nebo moc barevné věci. Je to vlastně takový sportovní minimalismus.

Má na tebe velký vliv to, že je něco ve slevě? Chodíš cíleně nakupovat v období výprodejů, nebo se takovým akcím vyhýbáš obloukem?

Jak kdy. Snažím se nakupům, a hlavně těm nerozmyšleným hodně vyhýbat. Ale pokud vím, že chci například novou bundu a mám hrubou představu o tom, jak by měla vypadat, tak sleduji, jestli se někde nějaká sleva neobjeví. Toho pak ráda využiju. Víím, že v běžné konfekci se slevy dočkáte do měsíce, takže pokud už to musí být, tak si ráda počkám. Naopak u českých designerů, které svým nákupem ráda podpořím tu slevu ani nechci.

Tvoje životní motto „méně je více“ tě tedy očividně v módě ovlivňuje skutečně hodně, což nejde úplně přímo dohromady s tvou profesí módní blogerky... Snažíš se svoje šetrné nakupovací návyky a postoj přenést určitým způsobem i na ostatní?

Ano, řekla bych že určitě. I když se u mě, jakožto u fashion blogerky, může zdát, že dost utrácím a často nakupuji, zdání klame. Když jsem si totiž uvědomila, že víc jak polovinu skříně stejně nezvládám unosit a že nakupování mě šťastnější neudělá, přešla jsem z kvantity na kvalitu a moc mi to pomohlo. Především proto, že když jsem si koupila tričko za stovku, potila jsem se v něm, pouštělo barvu a já jsem si ho jednoduše nevážila. Stejně jako u kabelky za šest stovek, která se za chvíli roztrhala a umělá kůže popraskala. Ve svých článcích se tohle poselství snažím předat dál, protože když se nad tím člověk zamyslí, tak časem sám dojde k tomu, že i finančně se víc vyplatí kupovat dražší kousky.

Ted' už tedy vynosíš všechno oblečení ze své skříně? A jaký kousek má ve tvé skříně největší zastoupení?

Ted' už se o to fakt snažím. Zredukovala jsem můj šatník a z 85 % je v něm jen to, co opravdu nosím. Nejvíce mám asi černých a bílých basic triček s různými motivy a dost džínů.

Že u tebe kvalita nad kvantitou už jsem pochopila. Zajímáš se ale také v rámci módy o životní prostředí?

Ano zajímám a jsem moc ráda, že se o tom v poslední době začalo obecně víc mluvit.

Už si se v rámci téhle problematiky setkala s pojmy jako fast fashion a slow fashion? Co si pod nimi představíš?

Ano, sama se tímhle tématem dost zabývám a myslím si, že se to pomalu ale jistě zlepšuje. Lidé o tom víc mluví a tlak na konfekci začíná být větší. Ale bohužel jde o velmi akutní problém, který by se stejně, jako se momentálně řeší plast, měl začít řešit co nejdříve a co nejdříve.

Když už tedy nakupuješ, zajímáš se o to, kde, jakým způsobem a za jakých podmínek bylo zboží vyrobeno? Mají na tebe vliv označení produktů jako „bio“, „eco-friendly“, nebo zboží z udržitelných kolekcí?

Myslím si, že taková označení a různé certifikáty jsou dobré hlavně pro lidi, kteří se o to tolik nezajímají. Velké značky tak dávají pocit jistoty, že jde o zodpovědnou výrobu. Přesně z toho důvodu se snažím podporovat českou výrobu, u které si můžu přímo od výrobce zjistit, jak a kde šije.

Co podle tebe znamená udržitelná móda? Vybaví se ti nějaká konkrétní značka spojená s tímhle pojmem?

Nejudržitelnější móda je ta, co už máme každý v šatníku. Věci přešité, opravené nebo věci ze sekáče. Pokud se už člověk rozhodne pořídit si něco nového, a chce něco udržitelného, mělo by to být podle mě z kvalitních materiálů. Prostě dobře rozmyšlený kousek, který člověk unesí několik dalších let. Například nesmrtelná kožená bunda, černá hedvábná košile, minimalistická kabelka nebo něco takového. Prostě kousky, které nevyjdou z módy a které můžete nechat opravit, když se zničí.

Pokud se tedy nějaká módní značka prezentuje jako udržitelná, věříš těmto označením a zajímáš se o to, čím si toto označení firma zasloužila?

Značkám nevěřím. A už vůbec ne těm světovým jako H&M, Nike a další. Přijde mi to čistě pokrytecké a vzhledem k mojí práci se dostávám na různé konference nebo přednášky, které jsou tímhle směrem zaměřené. Sama o tom píšu. Nike má kvalitní boty a vím, že mi dlouho vydrží, proto si u nich jednou za rok a půl tenisky pořídím. Ale od doby, kdy se H&M

prezentuje jako sustainable, tak už tam vůbec nenakupuji. Přijde mi to od značek dost neupřímné.

Takže pro tebe udržitelné kolekce módních značek nepředstavují pozitivní krok směrem k udržitelnému rozvoji?

Nejde o krok směrem k udržitelnému rozvoji. I když tlak ze strany kupujících na udržitelnou a zodpovědnou módu roste, výroba značek se nemění. Firmy se sice začínají víc starat, ale jde jim jen o zisk, ne o planetu. Podle mě by proto lidi měli začít především u sebe a přestat nesmyslně nakupovat. Všechny nákupy si dobře rozmyslet a začít uvažovat nad tím, jestli toho opravdu potřebují tolik.

Příloha č.2 – rozhovor s Barborou Havlíkovou

Barbora Havlíková, módní stylistka

Barbora Havlíková je módní stylistka, která pracuje ve Škole stylu. Vytváří styling na focení a televizní natáčení pro soukromou klientelu i reklamní projekty. Pravidelně účinkuje na MALL.TV v pořadu Ikonické modely, kde radí, jak nosit a kombinovat módní kousky, které se řadí do základů šatníku.

Jak bys popsala svůj vztah a postoj k módě? Co pro tebe móda představuje?

Módu miluju, je součástí mého každodenního života. Představuje pro mě možnost, jak se projevit a vyjádřit. Miluju módu a celkově veškeré umění. Přijde mi, že všechno je krásně propojené a vše se vším souvisí. To je na tom to největší kouzlo. Vzhledem k mé práci módní stylistky řeším módu v podstatě pořád. Je to první věc, na kterou se dívám u ostatních.

Takže tvůj vztah k módě je velmi blízký. Jak často chodíš nakupovat a kolik kousků oblečení si průměrně každý měsíc koupíš?

Je to sice zvláštní, ale sama sobě tak často nakupovat nechodím. Za měsíc si koupím tak 3 nové kousky.

Jako módní stylistka určitě sleduješ nejnovější módní trendy a máš přehled o tom, co se právě nosí. Jak moc tě tyhle nejnovější novinky na trhu ovlivňují?

Dovolím si říct, že většina mého šatníku je nadčasová, takže moje skříň je plná základních basic kousků. Trendy do ní přidávám jen v malém měřítku. Spíš doplňují můj vlastní styl, který mi sedí.

A jak bys svůj styl oblékání popsala?

Popsala bych ho jako něco mezi minimalistickým a edgy stylem. Základem jsou pro mě kožené křiváky, těch mám požehnaně a kožené kalhoty.

Sleduješ pro osobní i pracovní inspiraci na sociálních sítích nějaké fashion blogery nebo módní značky? Čteš časopisy o módě a sleduješ módní show jednotlivých návrhářů?

Ano, na Instagramu sleduji spoustu módních blogerů a značek, především ale ty zahraniční jako například Aylin Koenig nebo Noholita. Časopisy čtu pravidelně, především VOGUE, ELLE, BAZAAR. Přehlídky sleduji ráda a pravidelně v období fashion weeků. Je to v podstatě povinné vzdělávání a inspirace vzhledem k mojí práci.

Máš nějaké oblíbené značky a pokud ano, proč u tebe právě tyhle značky vedou?

Co se týká běžných řetězců, tak na basic kousky mám ráda COS, nedám dopustit na Zaru, kterou mám fakt ráda, protože tam člověk sežene trendy fashion kousky za celkem přijatelné ceny. Na kabelky u mě vede moje oblíbená Coccinelle, nebo pak Furla, ale tam už je potřeba si připlatit.

Když je něco ve slevě, má to na tebe určitý vliv, nebo slevovým akcím nepřikládáš žádnou větší hodnotu? Chodíš cíleně nakupovat v období výprodejů?

Slevy vyhledávám, ale jenom u kvalitních kousků, které jsou dražší. Kožené značkové kabelky, křiváky, ručně šité kožené boty a tak. Do obchodů v období výprodejů většinou nechodím, nepříjde mi to užitečné kupovat něco jen proto, že je to ve slevě.

Takže radši utrácíš za kvalitní kousky, než objemné nákupy za málo?

Rozhodně! Základem mého šatníku jsou sice jednoduché, ale za to kvalitní kousky, za které se vyplatí připlatit a vydržet.

Vzhledem k tomu, že v módě pracuješ a máš do ní určitý vhléd, zajímáš se v této souvislosti o ekologii a dopad textilního průmyslu na životní prostředí?

Musím se přiznat, že i když je pro mě móda každodenní záležitostí jak v osobním, tak pracovním životě, o životní prostředí se v souvislosti s módou nezajímám.

Už si se ale setkala s pojmy jako fast fashion a slow fashion?

Ano setkala, ta myšlenka pomalé módy se mi líbí, ale upřímně si myslím, že ne všechno se má přehánět a celý život vyžít jen s minimálním počtem kousků v šatníku už je pro mě trochu moc, i když sama sebe nepovažuji za nějakou maniačku, jejíž skříň by praskala ve švech. Přece jenom jsem normální ženská, co miluje módu a občas si prostě potřebuje udělat radost něčím hezkým. A třeba to ani nemusí být praktické a vezmu si to jen dvakrát za život. Móda nemá být praktická.

Takže pro tebe výrobky označené jako „bio“, „eco-friendly“ nebo produkty z udržitelných kolekcí nemají žádnou přidanou hodnotu?

Upřímně, většina kousků, které jsem si kdy koupila a měly toto označení, tak vydržely asi dvě praní a pak jsem je mohla rovnou vyhodit. Proto vždycky když nakupuju tak koukám na složení materiálu. Jediným faktorem, který na mě dokáže zapůsobit je místo výroby. Když zjistím, že byl nějaký kousek vyroben v Evropě, je to pro mě příjemné plus.

Když už mluvíme o bio oblečení a udržitelných kolekcích, dokázala by si říct, co se ti vybaví pod pojmem udržitelná móda?

Momentálně se mi vybaví značka H&M, která nedávno představila novou jarní kolekci celou z udržitelných materiálů. Myšlenka udržitelné módy je určitě skvělá a zajímavá, ale nejsem si úplně jistá tím, že velké módní řetězce jako je právě například H&M dokážou to množství oblečení, které produkují úplně nahradit udržitelnými zdroji.

Takže pokud se nějaký velký módní řetězec prezentuje jako „eco-friendly“ zajímáš se o jeho aktivity a ověřuješ tahle prohlášení z nějakých relevantních zdrojů?

Moc to neřeším. Udržitelnou módu mám prostě spíš spojenou s malými místními výrobci, kde jim jejich zdroje věřím.

Příloha č.3 – rozhovor s Karolínou Mališovou

Karolína Mališová, modelka

Karolína Mališová je modelka, česká Miss Earth pro rok 2015, blogerka a influencerka.

Jaký je tvůj vztah k módě?

Upřímně, módu miluji. Myslím si, že bych bez ní neuměla žít. Líbí se mi, jak se stále více rozvíjí, líbí se mi, že se určité módní trendy vrací zpátky a hlavně to, že je pro každého.

Znamená to, že nakupuješ ráda? Kolik kousků oblečení si měsíčně přibližně koupíš?

Nakupuji skoro pořád. Jsou sice určité části v roce, kdy mě to ani nenapadne, ale třeba na jaře a na podzim utrácím nejvíc. Je to asi tím, jak se mění roční období, tak mám pocit, že v tomhle čase přichází něco nového a já to vždy musím mít. Někdy si v jednom měsíci nekoupím nic a někdy jsem zase naopak schopná si nakoupit klidně i 10 kousků během jednoho týdne.

Máš nějaké oblíbené značky, které mají ve tvém šatníku své jisté místo?

U triček, halenek a dalších hadříků u mě vedou různé internetové e-shopy, u těch nemám žádné oblíbené, ale tenisky mám skoro vždycky z Footshopu. U kabelek je to jinak, u těch jsem si řekla, že si koupím jen 2 nebo 3 kvalitní a drahé, které budu nosit, což se snažím dodržovat. Nejraději mám Gucci nebo Yves Saint Laurent a jsem s nimi nadměru spokojená.

Vzhledem k tvé profesi modelky a influencerky inspiruješ v rámci módy velké množství lidí. Řídíš se nejnovějšími trendy, nebo máš svůj zasetý styl, který neměníš?

Trendy sleduji a mají na mě vliv, je to přirozeně dáno mojí profesí, ale i tím, že se ráda inspiroji a nacházím radost v nových trendech, které s každou sezónou přichází. Můj styl ale není nijak složitý. Popsala bych ho jako takovou sportovní eleganci – nejčastěji jsou to ale spíš jen tenisky, džíny a triko. V mé skříni se ale najde i pár šatiček a kostýmů.

Jaký kousek oblečení má ve tvé skříni největší zastoupení?

U mě vyhrávají tmavé džíny, nejvíc jich mám těch roztrhaných a bílá trička s různými nápisy a vzory.

Myslíš si, že unosíš všechno oblečení, které ve skříni máš?

Vždycky si říkám, když uklízím skříň, proč toho mám tolik. Dobře vím, že i kdybych nosila každý den v roce něco jiného na sobě, tak prostě nejsem schopná to všechno unosit.

A kde se nejčastěji inspiruješ? Sleduješ nějaké módní blogerky nebo jednotlivé značky na sociálních sítích?

Ano ano, právě díky módním blogerkám utrácím podle mě tolik peněz. Inspirovat se je skvělá věc, ale člověk tam vždycky musí umět dát i kousek sebe a vytvářet si tak svůj osobitý styl, který je mu nejbližší a ve kterém se sám cítí nejlépe.

Dáváš ve svém šatníku přednost spíš kvalitním kouskům, nebo se raději řídíš heslem „více za méně“?

Jak už jsem popisovala u kabelek, od určité chvíle dávám přednost spíš kvalitním kouskům za vyšší cenu. To platí právě u těch kabelek a bot. Přijde mi zbytečné mít doma 20 kabelek za pár korun a žádná z nich pak vlastně není to, co by dalo outfitu takovou tu třešničku na dortu. U oblečení je to tak půl napůl. Nepotřebuji nosit jen drahé a značkové kousky.

A co slevy? Mají na tebe vliv při nakupování a vyhledáváš ráda výprodejové akce?

Mám ráda, když si něco koupím za dobrou nízkou cenu, mám z toho pak ještě větší radost, protože vím, že jsem ušetřila. Ale období slev a hrabárny v obchodech nejsou moc pro mě. Když jde o období výprodejů, využívám jediné akce v internetových obchodech.

Zajímáš se o životní prostředí a pokud ano, zamýšlíš se nad touto oblastí i z hlediska módy?

Snažím se životnímu prostředí pomáhat, to určitě ano, ale z hlediska oblečení jsem nad tím zase tak moc ještě neuvažovala.

Říkají ti něco pojmy „fast fashion“ a „slow fashion“? Co si o téhle problematice myslíš?

Ale ano potkala. A určitě si myslím, že by se tato problematika měla řešit a začít více podporovat návrháře a jejich kvalitní kousky oblečení, protože tolik množství oblečení, co všude je, není ani možné spotřebovat.

A když si něco kupuješ, zajímáš se o to, kde a za jakých podmínek bylo zboží vyrobeno?

Na tohle jsem se ještě nikdy nezaměřila, ale musím uznat, že je to důležitá otázka a asi to začnu trochu víc sledovat.

Takže pro tebe označení na produktech jako „bio“, „eco-friendly“ nebo udržitelné kolekce nic moc neznamenají?

Ale ano znamenají, přijde mi dobré vědět, že si člověk může koupit oblečení v bio kvalitě. Myslím si, že to dává smysl.

Co podle tebe představuje udržitelná móda? A vybaví se ti nějaká konkrétní značka s tímhle pojmem spojená?

Slyšela jsem o tom, ale přiznám se, že jsem tuhle oblast zatím pořádně neprozkoumala. Vím, že se teď o udržitelné módě a životním prostředí hodně mluví a značka H&M pořádá různé workshopy na tohle téma zaměřené. Plus se mi ještě líbí jejich kontejnery na oblečení.

Příloha č.4 – rozhovor se Sharlotou

Šarlota Frantinová (Sharlota)

Šarlota Frantinová, uměleckým jménem Sharlota, je zpěvačka a rapperka, moderátorka televizní show The Voice Československo, youtuberka a influencerka se zájmem o módu i její udržitelnost.

O sobě samé tvrdí: „*Můj styl oblékání je jako počasí a pořád se mění. Nikdo nikdy neví, v jakém outfitu a náladě někam dorazím.*“

Tvůj styl oblékání je dost osobitý a pestrý, jak bys svůj vztah k módě jako takové popsala?

Móda jako taková mě provází od malička. Doteď si živě pamatuju, jak už jsem jako malá lezla mámě, babičce i tetě do skříně a vymýšlela různé kreace. Bavilo mě kombinovat různé barvy, vymýšlet si takový svůj vlastní styl, a to mě baví vlastně až doteď. Můj vztah k módě je hodně spojen s mojí náladovostí a je naprosto autentický. Móda je pro mě vášní, kdybych nedělala to, co dělám, dokážu si sebe sama sebe představit jako návrhářku, nebo bych ráda jednou měla svůj vlastní sekáč.

Takže nakupuješ ráda a často?

Chodím nakupovat jednou za týden. Účelově si udělám seznam věcí, které zrovna potřebuji sehnat na nadcházející akce a pro ty jdu. Občas se mi ale stane, že něco pokoupím už náhodou když na to narazím při jiné příležitosti.

Kolik kousků oblečení si tak za měsíc koupíš?

Měsíčně si koupím tak 2 až 3 páry bot, to záleží na příležitosti nebo releasu nějaké zajímavé značky. Stejně to je asi u brýlí, baťůžků a kabelek. S oblečením těžko říct. Nakupuju hodně po sekáčích a hodně věcí otáčím každý měsíc na vintedu, ale přibližně to bude asi tak 20 až 30 kousků.

Nakupuješ nejvíc v secondhandu? Proč?

Bud' secondhand nebo vinted. Většinu věcí si totiž tak jako tak obléknu jednou a pak to posílám dál. Chci, aby oblečení splnilo svůj účel a věci se mi zbytečně nekupily. Takže stejně jak posílám dál, tak sama sobě i oblečení nakupuji.

A když zrovna nenakupuješ v secondhandu, máš nějakou oblíbenou značku, která u tebe v šatníku vede?

Oblíbené značky asi přímo nemám. Záleží vždycky na zajímavém zakomponovaném prvku, který na mě působí. Minulý rok u mě vedla asi Puma Fenty díky ojedinělosti oblečení a zajímavým střihům, z high fashion mě díky tomu baví asi jenom Moschino. U mě je to fakt nárazové.

Mají na tvůj styl oblékání aktuální trendy? Kde hledáš inspiraci pro své ojedinělé outfity a je něco, co se skrze svoje výstřední oblékání snažíš předat dál?

Oblékám se čistě podle sebe, podle mého citu, nálady a příležitosti. Jo, baví mě čerpat inspiraci z Instagramu, nebo si ráda kupuji časopisy, ale rozhodně si nekoupím a nenosím oblečení jenom proto, že někdo řekne, že je to teď v módě a nosit by se to mělo. Mým cílem je líbit se hlavně sama sobě, nebát se ukázat trochu originality a tím šířit mezi mladé lidi pozitivní sebevědomí a lásku. Pár jedinců to na mém profilu ještě pořád nevzdalo s negativní kritikou, ale nejdůležitější je to, abych byla já sama spokojená. A pokud to ocení ještě někdo další, beru to jako bonus.

Hned po vlastních nápadech a kreacích, kde se nejvíc inspiruješ?

Jak už jsem říkala, nejvíc koukám na Instagram, sleduji blogerky i díky tomu, že jsou to moje kamarádky jako třeba Alex Sedláčková nebo Oliwye Soukupová a baví mě i světové značky jako Killstar, Dolls Kill, Sugar Thrillz, Namilia nebo YRU shoes. Ráda čtu a sleduji návrháře, kteří jsou mi blízcí buďto osobností nebo prací jako třeba Lukáš Krnáč nebo Vanda Janda.

A co slevy a výprodeje? Fungují na tebe, nebo se jim spíš vyhýbáš?

Myslím si, že přímo nějaký vliv ne. Ano, jsem ráda, když si koupím nějaké kousky, které se mi líbí ve slevě, ale abych nakoupila i to, co nepotřebuji jen kvůli tomu, že je to ve slevě tak to ne. Neříkám proto, že se výprodejům nějak vyhýbám, ale rozhodně je nevyhledávám.

Dáváš přednost spíš kvalitním kouskům, nebo se řídíš heslem „více za méně“?

Obojí. Dost to střídám, především podle toho, v jaké je to oblasti a jak moc to využívám.

Vzhledem k tomu, že chodíš hodně nakupovat do secondhandů, máš nějaký hlubší vztah k životnímu prostředí v oblasti módy?

Ano samozřejmě. Dřív jsem měla k módě a módnímu průmyslu dost nezaujatý postoj a vždycky jsem si kupovala to, co mě jednoduše uchvacovalo. Nezajímala jsem se o to odkud zboží je, jak bylo vyrobeno a tak.

Mluvíš v minulém čase? Něco se u tebe změnilo?

Ano, nejvíc jsem se o tuhle problematiku začala zajímat po pobytu v Indii v rámci projektu Zlaté mládeže 2, kde jsme navštívili indickou obuvnickou dílnu i sweatshopy – to jsou nelegální dílny s příšernými podmínkami. Omezila jsem nakupování v obchodních centrech na minimum.

S pojmy jako fast fashion a slow fashion už si se někdy setkala?

Ano setkala. Koupila jsem si kvůli tomu i publikaci Příběh skříně, kde jsou oba dva pojmy podrobně vysvětleny. Snažím se teď o nakupování a spotřebovávání přemýšlet jinak, jak už jsem říkala, ale když se mi něco opravdu líbí a vím, že to udělá radost mně nebo někomu blízkému, koupím to bez ohledu na to, jestli je to z fast fashion řetězce nebo ne.

Takže se nijak víc nezajímáš o to, kde a jak bylo zboží, které kupuješ vyrobeno?

Jelikož mám drtivou většinu věcí ze secondhandu nebo vintedu tak ne. Beru to tak, že jdu obnovit věci, které už byly tak jako tak jednou nošené, a to stejné s těmi věcmi pak dělám i já. Je to prostě takový koloběh oblečení.

A když nakupuješ výjimečně u módních značek, má na tebe vliv označení „bio“ „eco-friendly“, nebo fakt, že je z udržitelné kolekce?

Rozhodně to je super a cítím se kvůli tomu i lépe, když je to takhle označené. Že bych se tím ale u nákupu řídila, tak to se říct nedá.

Co je podle tebe udržitelná móda? Co si pod tímhle pojmem představíš?

Kupujte méně, vybírejte dobře, užívejte dlouho – to je podle mě udržitelná móda a její heslo, kterým bych se ráda řídila. S mojí prací se to sice úplně dobře neslučuje, ale snažím se.

V mojí skříni už mám nějaké kousky z recyklovatelných materiálů, chodím na různé bazary vyměňovat oblečení a snažím se nic nevyhazovat. Žádný kus oblečení u mě nepřijde nazmar, nikdy jsem nic nevyhodila kvůli tomu, že mi to nesedí, nebo se mi to nelíbí. Věci posílám tam, kam jsou potřeba, vyměňuji je nebo upravuji. Bude to ještě dlouhá cesta zapracovat na mých nakupovacích návicích, ale jsem ráda, že o tom vím a že mám chuť něco změnit.

Plánuješ jako influencerka přenášet svoje uvědomění a poznatky o dopadech módního průmyslu i na své sledující, na které máš určitý vliv?

*Ano ráda bych. Když vidím, jak špatný vliv má móda na životní prostředí a za jakých podmínek někteří lidé pracují, je mi jasné, že je potřeba něco změnit. Momentálně se ale nejvíc v téhle oblasti věnuju **vzájemné výměně oblečení**, což je pro mě určitý systém, při kterém se nejen člověk chová ekologicky, ale udělá sobě i jiným radost, ušetří peníze a získá tak jedinečný kousek s rodokmenem a příběhem, žádný anonymní předmět.*

Příloha č.5 – rozhovor s Elisou Neumannovou

Elisa Neumannová, módní návrhářka a designérka

Elisa Neumannová je 19letá studentka střední školy ze Slovenska. Módě se začala věnovat před sedmi lety – kreslí módní ilustrace, navrhuje designové oděvy a vyrábí ručně vyráběné výšivky. Zkušenosti z oblasti módy jako základy střihů, módní fotografii, grafiku, focení kolekcí, šití a navrhování se rozhodla získat od zkušených českých i slovenských designérů a před třemi lety do toho vložila svůj veškerý volný čas. Momentálně o sobě tvrdí, že si ještě stále hledá svůj vlastní rukopis v módě, ale co je už aktuálně pro její tvorbu charakteristické je cit pro detail, haute couture, výšivka a ženskost.

Vzhledem k tvé profesi je tvůj vztah k módě jiný než u běžných spotřebitelů. Jak bys svůj postoj k módě jako takové popsala?

S módou se setkávám každý den. Mám brigádu v koncept store SloCz v Košicích, kde se setkávám s českým i slovenským designem pořád. Kromě toho navrhuji své vlastní kolekce, chodím na stáže, vytvářím stylingy pro různá focení a pořád mě nic z toho nepřestává bavit. Díky svojí brigádě si dovolím říct, že jsem se dostala módnímu průmyslu dost do hloubky, ztratila taky nějaké iluze o tom, co lidé považují za hezké a co ne, co by si oblékli a co naopak nikdy. Jednoduše se učím to, co a jak bych měla pro lidi vytvářet, aby si mé kousky v budoucnosti reálně kupovali a s radostí i hrdostí ho oblékali.

Jak si představuješ svou budoucnost v módním průmyslu?

Módou se chci v budoucnosti určitě živit. Kromě oděvního designu se věnuji i tomu grafickému, který se neustále snažím určitým způsobem spojit s navrhováním oděvu. Tyhle dva na venek dost odlišné směry mi dávají úplně nový rozhled a to, jak se dají propojit je pro mě každodenní inspirací. Ráda bych si po škole založila svojí vlastní značku a ateliér a už teď na tom intenzivně pracuji. Každý den hledám nové inspirace, tvořím, navrhuji, chodím do obchodů s látkami, pozoruji lidi kolem sebe.

A jak často chodíš nakupovat oblečení do klasických obchodů? Nakupuješ ráda a často?

Upřímně řečeno, do obchodů chodím jen když mám doopravdy čas. Od té doby, co se obklopuji udržitelnou módou a oblečením od designerů, pořád čím dál tím víc dobře zvažuji, co si koupím a co ne. Snažím se podporovat naše místní designéry, ale někdy je to prostě finančně náročné, a tak zavítám i do obchodů jako je Zara, HM, Mango. Osobně ale nejsem ten typ, co musí mít každý měsíc nové kousky ve skříni. Oblečení si kupuju jen když mě něco skutečně zaujme, ať už svým střihem, barvou, materiálem nebo kvalitou zpracování, anebo pak když něco skutečně potřebuji.

Co je pro tebe u nákupu nejdůležitějším faktorem? Kvalita, cena, extravagance, značka nebo něco úplně jiného?

Na prvním místě je u mě rozhodně materiál a kvalita zpracování. Nemám ráda, když si zkouším například nějakou halenku a materiál mi není příjemný na těle. Nebo když je látka někde poničená, vytahaná, páře se – je to kvůli tomu, že ve fast fashion se látka nestříhá podle správných zásad, ale podle toho, aby se spotřebovalo co největší množství látky. Když jde o boty, tak jsem nekompromisní. Jakékoli boty, které si koupím musí být kvalitní, takže se do nic nebojím investovat.

Když už jsme se dostali k tématu fast fashion a velkých řetězců, máš nějaké oblíbené globální značky a pokud ano, tak proč zrovna tyhle u tebe vedou?

Bohužel, velké módní řetězce u mě nemají velkou oblibu, jsou spíš variantou, kterou jsem občas nucená zvolit. Mezi moje oblíbené značky patří určitě ale slovenská značka Novesta, kde ráda kupuju tenisky, které vím, že jsou kvalitní, ručně vyrobené a z přírodních materiálů. Dál mám ráda a pravidelně nakupuji u značek LAFORMELA, Ralph & Russo, Paolo Sebastian a Dior. A úplně miluju španělskou značku Delpozo s nádhernými Haute Couture výšivkami, úžasnými střihy a barvami.

Kromě inspirace u konkrétních značek, které si mi vyjmenovala, kde ještě hledáš inspiraci? Sleduješ na Instagramu nějaké módní blogerky a čteš jejich blogy?

Blogy nečtu. Pro inspiraci používám nejčastěji Instagram a Pinterest. Jsou to pro mě sociální sítě, kde se dá najít skutečná a úžasná inspirace ať už od designerů anebo z náhodných fotek,

keré mě na první pohled zaujmou. Potom už sleduju jen ty moje oblíbené značky, u kterých sleduju jejich módní přehlídky online. Z časopisů, které pravidelně čtu vyhrává jasně slovenský LÁV MAGAZÍN, ve kterém se dají najít úžasné články o inspirativních a šikovných lidech. VOGUE беру je jako zdroj fotek, které používám na moje moodboardy před navrhováním kolekce.

Mají na tvůj styl oblékání aktuální módní trendy, nebo se oblékáš čistě podle sebe? A jak bys popsala svůj styl oblékání?

Můj styl je určitě zrcadlem nových trendů, no v na prvním místě sázím vždycky na to, v čem se cítím dobře a pohodlně. Nejdůležitějším faktorem pro mé každodenní oblékání je jednoznačně nálada – proto se někdy obléknu elegantně anebo na sebe naopak jen hodím džíny, tričko a tenisky. Co se týká barevnosti mého šatníku, převládá v něm převážně bordová barva a představuje pro mě jednu z nejženštějších barev. Co se týká střihu tak nejradši nosím volnější věci anebo přímo oversize. V létě vedou šaty, ale ty musí být taky volnější. Nemám ráda upnuté oblečení, takže vede spíš pohodlnost v kvalitních kouscích.

Využíváš období slev a výprodejů k nákupům, nebo se takovýmto akcím spíš vyhýbáš?

Někdy ano, ale výprodeje mě ve skutečnosti vždycky většinou vytočí. Přijde mi hrozný, jak jsou během výprodejů v obchodech věci rozházené a v hrozném zmatku. Když něco takového vidím už při vchodu, ani do takového obchodu nevstoupím. Poslední dobou to dělám tak, že se nejdřív podívám na internetu a až pak jdu do konkrétního obchodu.

Myslíš si, že unosíš všechno oblečení, které máš ve skříni? Jaký kousek je u tebe ve skříni hned několikrát?

Bohužel ne. Musím si konečně najít čas a pořádně to protřídit. Největší zastoupení u mě určitě mají pletené oversize svetry na zimu. Ty mám dokonce ještě ručně vyráběné od babičky nebo maminky. Hned po nich vyhrávají high-waist džíny a volné šaty na léto.

Vzhledem k tvým plánům do budoucnosti a vzhledu do módního průmyslu, který máš, zajímáš se v této oblasti i o životní prostředí a dopad výroby na naši planetu?

Ano zajímám a z hlediska módního průmyslu se snažím co nejvíc omezovat fast fashion značky jako jsou například Zara, HM, Mango a další. Snažím se hlavně podporovat ty značky, které vytváří oblečení z přírodních materiálů anebo kolekce vyrobené v chráněných dílnách. Ale jak už jsem říkala, z finančních důvodů to občas nejde a zavítám i do těch prokletých fast fashion značek. Na druhou stranu si dost věcí vyrábím já sama – zaujme mě střih například v HM, koupím si v obchodě s látkami materiál a doma si vytvořím stejný střih a módní kousek si tak ušiju sama. Kolikrát je to dokonce ještě levnější.

Pojem fast fashion ti teda není cizí. Co si o téhle problematice myslíš?

S fast fashion se setkávám každý den. A troufám si říct, že v poslední době je tohle téma obecně hodně probíráno. Potkávám se s ním na sociálních sítích, v magazínech a časopisech, na plakátech, a dokonce už i v televizi. Osobně jsem za to moc ráda, že se osvěta pojmu slow fashion, upcycled fashion nebo sustainable fashion šíří mezi lidi a ostatní tak začínají víc uvažovat a přemýšlet nad svým nakupováním. Zároveň je to pořád ale ještě málo. Osvěta slow fashion a omezování výroby fast fashion řetězců je nutné šířit dál nejen kvůli životnímu prostředí, ale i kvůli lidem samotným.

Co pro tebe představuje udržitelná móda? Jak bys tenhle pojem popsala a jaké značky se ti spolu s ním vybaví?

Udržitelná móda je pro mě móda, která je vyráběná z převážně přírodních materiálů a v chráněných dílnách a ateliérech. Značky, které mě napadnou jako první jsou CORD DECKER a Novesta. Upřímně asi chápu, když někdo navštěvuje fast fashion řetězce a pravidelně u nich nakupuje, je to prostě finančně přijatelnější, ale na druhé straně by se lidé měli zamyslet nad tím, v jakém množství nakupujeme.

Má na tebe v rámci téhle problematiky určitý vliv, když je na produktu označení jako “bio”, “eco-friendly” nebo oblečení z udržitelných kolekcí?

Určitě ano. Dbám na to jak v módě, tak v kosmetice i u potravin. Snažím se kupovat přírodní kosmetiku, která je zároveň i udržitelně zabalená a je na její výrobu použito minimální množství plastů. U módy je to složitější. Nemyslím si totiž, že velké módní řetězce dokážou vytvářet skutečně udržitelnou módu. Odpady z jejich objemné výroby jsou totiž tak velké, že označení "sustainable" ve fast fashion řetězci pro mě nemá vůbec žádný význam. Když ale natrefím na nějakou novou značku, která o sobě tvrdí, že je ekologická nebo udržitelná a já jí do té doby neznám, snažím se si o ní najít co největší množství informací. Většinou ale stejně nakupuji u značek, které mám ověřené a vím, že jsou 100% udržitelné.

Příloha č.6 – rozhovor s Adou Bartlovou

Ada Bartlová, módní kritička

Adéla Bartlová je česká módní kritička, autorka knihy Vše, co jste chtěli vědět o módě a zakladatelka blogu Módní peklo, která se živí jako překladatelka.

Vzhledem k vaší nedávno vydané knize a módnímu blogu, kam pravidelně přispíváte je Váš vztah k módě asi poněkud vyhraněný. Jak byste svůj postoj k módě popsala?

Asi takhle: módu mám ráda, ale módní průmysl ne. Ráda si prohlížím práci módních návrhářů i nápady obyčejných lidí, kteří si nějak kreativně upravují svoje oblečení, ale módní průmysl je svou velikostí problematický. Móda vřdycky byla můj koníček, i proto jsem založila blog módní peklo, kam jsem časem začala čím dál tím víc psát. Nejen o módních hrůzách a špatném vkusu, ale taky o aktuálních trendech z oblasti módy, kosmetiky, designu. Poslední dobou se snažím čím dál tím víc psát o fast fashion a kvalitě oblečení. Myslím, že ekologické nesmysly, kterými nás značky obklopují jsou čím dál tím do nebe volající.

Vidím, že pojem fast fashion Vám není nijak cizí. Co si o dané problematice myslíte?

Fast fashion je mi bližší, než se může stát. Aktivně o rychlé módě píšu a mluvím. Je to potřeba, protože hodně lidí ani neví, že je to problém, který se jich bezprostředně týká. Hodně plýtváme, měli bychom méně spotřebovávat a méně vyrábět. Zdroje nejsou nekonečné.

Znamená to tedy, že se velkým módním značkám, které na trhu rychlé módy působí, vyhýbáte? Jak často a kde nejčastěji tedy nakupujete oblečení?

Nakupuju poměrně málo. Za poslední půlrok jsem si koupila jedny nové šaty, asi 2 kousky z druhé ruky a pár kousků jsem si ušila. Oblíbené značky nemám, koukám spíš na kvalitu a na to, jak se která značka chová. Jestli mám říct ale nějaká konkrétní jména, tak ráda sleduju třeba Ricka Owense, Alexandera Wanga, nebo značky McQueen, Etro, Jil Sander, Narciso Rodriguez, DKNY. Z českého prostředí Polanku a Neheru.

Mají na vás vliv slevy a různé akce? Chodíte cíleně nakupovat v období výprodejů?

Výjimečně, a ještě pouze v případě, že mám vyhlédnutý konkrétní kus. Koupit se něco jen proto, že je to levné, to už nedělám. Impulzivní nákupy většinou špatně končí.

A co sociální sítě? Sledujete pro inspiraci nějaké fashion blogery? Čtete módní časopisy a sledujete módní show jednotlivých návrhářů jako součást své tvorby na blog?

Sleduju fashion weeky, ten český i ty zahraniční. Časopisy už jsem vzdala, nechce se mi kvůli jednomu povedenému editoriale kupovat magazin, který je plný reklam a hloupých článků. Internet je daleko lepší zdroj, pokud se na něm člověk umí orientovat. Módní blogy pomalu umírají, všichni jsou na YouTube a na Instagramu. Z blogů, které ještě pořád fungují mám ráda třeba Rosenrot nebo Style Bubble.

Jak byste popsala svůj styl oblékání? Řídíte se podle aktuálních trendů, nebo se oblékáte čistě podle sebe?

Trendy sleduju ráda a do svého oblékání je začleňuju. Důležité je umět si vybrat to, co mi vyhovuje, ne mít úplně všechno, co se kde objeví. Svůj styl oblékání bych ale momentálně popsala spíš jako minimalistický.

Takže u vás vede spíš pravidlo kvalitnějších kousků v menším množství?

Určitě raději kvalitnější. Jsem z krejčovské rodiny, a to mi pomáhá tím, že vím, jak pracná a náročná je výroba oblečení, umím poznat kvalitní materiál a kvalitní šití. Většinou stejně střídám jen pár oblíbených kousků, takže je úplně zbytečné, abych měla hodně oblečení.

Co ze své skříně nosíte nejčastěji? A i když máte málo oblečení, unosíte vše, co ve své skříně máte?

Nejvíc nosím asi šaty, je to pohodlné a dobře to vypadá. Mám šaty na zimu, na léto i na přechodná období. Snažím se nemít ve skříně moc věcí, které tam jen leží a nenosím je, i když je pravda, že třeba společenské šaty si vezmu jen občas.

Jak se tedy zbavujete nenošeného oblečení?

Jednou za čas celou svou skříň přeberu a to, co už nenosím se snažím nějak upravit, nebo poslat znovu do oběhu.

Jak je poněkud zřejmé, téma ekologie vám není cizí...

O životní prostředí se zajímám hodně, i když si myslím, že pro mě jako pro jedince je to boj s větrnými mlýny. Tím, že třídím odpad, nezabráním tomu, aby se v některých zemích třetího světa vyvážely tuny plastu do moře.

Na svém blogu se však snažíte šířit téma ekologie a zabýváte se touto problematikou v oblasti módy, jak jsem si všimla...

Ano, to je pravda. V módě a textilním průmyslu mi na tom hodně záleží a mám za to, že tady se dá dosáhnout určité významné změny přímo v našem životním prostředí. Čím méně zbytečných hadříků budou Češi nakupovat a pak logicky vyhazovat, tím méně nepořádku budeme mít na skládkách. Ale to už je celé na změně chování většiny lidí a jejich nakupování v obrovském množství u velkých módních značek.

Zmiňujete velké módní značky, jak by podle vás právě jejich celosvětový vliv mohl pomoci k ochraně životního prostředí?

Velké nadnárodní společnosti by životnímu prostředí nejvíc prospěly tím, kdyby se zmenšily nebo zmizely. Já sama se snažím hlavně šířit osvětu v oblastech, na které se hodně zapomíná, to je uvědomit si kolik práce a zdrojů se spotřebuje na výrobu oblečení, jak škodlivé je plýtvání, jak poznat kvalitu, jak si sám vyrobit nebo přešít oblečení, aby mi dlouho vydrželo a dělalo mi radost a jak nenaletět na marketingové řečičky právě těchto velkých módních značek.

Co pro vás tedy představuje pojem udržitelná móda?

Nejudržitelnější oblečení je to, které si nekoupíme. Co se týká udržitelné módy, tak nejlepší by podle mě bylo, kdybychom se naučili nakupovat jen málo věcí – jen to, co opravdu potřebujeme. A to se týká všeho, nejen oblečení. Pak by se nemuselo tolik vyrábět a

nevyčerpávalo by se tolik zdrojů. To je to, co si pod tímhle pojmem představím – žádnou konkrétní značku, ale spíš konkrétní chování. Vlastnoručně zašitá díra na svetru je lepší než sebevíc bio módní značka.

Takže označení produktů jako “bio” “eco-friendly”, nebo to, že se jedná o kousek z udržitelné kolekce je pro vás nepodstatné?

Není to nepodstatné, ale musím si ověřit, jestli je to skutečně pravda. “Bio tričko” z HM je pro mě jasný greenwashing, té firmě je totiž nějaká udržitelnost ve skutečnosti ukradená. “Eco-friendly” si na oblečení může našít kdo chce. Je potřeba se v tom trochu vyznat.

Takže když si něco kupujete, zajímáte se o to, kde bylo zboží vyrobeno, jakým způsobem a za jakých podmínek?

Ano, i když to není vždycky možné. U trička za stovku je jasné, že nemohlo vzniknout za normálních podmínek, ale i dražší věci můžou být vyrobené bůhví kde a zákazník nemá šanci to zjistit. Koneckonců to někdy neví ani sama firma. Proto je mi milejší koupit si něco od menší české nebo evropské značky nebo si to prostě ušít sama. I když i tady bych se mohla ptát, odkud je látka, ze které šiju. Řídím se prostě heslem, že všechno je potřeba prověřit, člověk jinak snadno naletí.

Poslední otázka je o kauzách spojených s právě probraným životním prostředím v oblasti módního průmyslu. Zaregistrovala jste v poslední době nějaké takové skandály?

Poslední, co s vybavím, je asi ten skandál se spálenými přebytky oblečení, který se odehrál ve Francii. Ale jinak to nesleduju nějak průběžně, nejde o výjimečné kauzy, ale o setrvalý stav.

Příloha č.7 – rozhovor s Lucií Komárkovou

Lucie Komárková, módní návrhářka

Lucie Komárková je mladá módní návrhářka, která pod svým jménem tvoří autorskou módu od roku 2015. Její značka si zakládá na výběru kvalitních přírodních materiálů, a to převážně od lokálních dodavatelů, čímž chce pomoci navrátit tradiční českou výrobu na výsluní a podporovat malé české výrobce.

Vzhledem k tomu, že v módním průmyslu pracujete, je váš pohled na módu i módní průmysl přece jen jiný než u běžných spotřebitelů, jak byste svůj vztah k módě popsala?

Řekla bych, že můj vztah k módě je mnohem hlubší než u běžných spotřebitelů. Nevidím ji tak povrchně. Myslím, že nás ovlivňuje daleko více, než si sami uvědomujeme.

V jakém smyslu ovlivňuje móda konkrétně Vás? Jak často chodíte nakupovat a kolik kousků oblečení si průměrně každý měsíc koupíte?

Já moc často nakupovat nechodím. Každý svůj nákup si dvakrát rozmyšlím a zakoupenou věc pak nosím i do roztrhání. Teprve potom si zase koupím něco jiného...Proto je pro mě asi lepší otázka, kolik kusů oblečení si průměrně koupím ročně – a to by mohlo být tak 6 až 8 kousků. Boty si koupím jednou za rok, kabelku, nebo v mém případě spíš batoh, si koupím jednou za dva roky.

Má na vás při nakupování určitý vliv to, že je něco ve slevě? Chodíte cíleně nakupovat v období výprodejů?

Vůbec. Spíše využívám příležitostných celkových akcí jako například poštovné zdarma, nebo 10 % na celý sortiment k nějaké události. Ale většinou je to u věcí, které mám dlouhodobě vyhlídnuté a třeba na ně zrovna šetřím.

V tom případě je váš přístup k módě spíše o kvalitním oblečení v nižším množství. Máte v tomto směru nějaké oblíbené značky?

Když se kouknu do své skříně, největší zastoupení tam má značka COS. Basic bavlněné topy a trička, které se nerozpadnou po prvním prání. Univerzální a snadno kombinovatelné.

Největší zastoupení tak ve vaší skříní představují basic kousky a žádné módní výstřelky poslední doby? A nosíte všechno oblečení, které máte ve skříní?

Ano přesně tak. Největší zastoupení mají basic bavlněná trika v různých barvách a délkách rukávů. Co se týká využití mé skříně, ta ani většinou nebývá plná, oblečení mám jen tolik, kolik skutečně unosím.

Myslíte si, že mají na váš styl oblékání vliv aktuální trendy, nebo se oblékáte čistě podle sebe a nenecháte si do toho mluvit? Jak byste popsala svůj styl oblékání?

Asi určitě, protože v obchodech většinou najdete kousky, které podléhají aktuálním trendům. I když mám nejraději obyčejná trička, i ty podléhají často trendům svou barevností. V tomto směru je asi důležité si uvědomit, jak hluboko trendy do módního průmyslu zasahují.

Co přesně myslíte tím, jak hluboko trendy do módního průmyslu zasahují?

Pro mě trendy představují něco, co vypovídá o celkovém způsobu života současnosti. Ale oblékám se samozřejmě podle sebe, co je mi pohodlné, příjemné a s čím se ztotožňuji a cítím se v tom přirozeně. Sama sebou.

Sledujete pro inspiraci na sociálních sítích nějaké fashion blogery nebo módní značky, čtete časopisy o módě a koukáte na módní show jednotlivých návrhářů?

Blogery nesleduji, časopisy neodebírám. Sleduji vždy jen nové kolekce ze světových fashion weeků.

Zajímáte se o životní prostředí a pokud ano, zamýšlíte se nad touto oblastí i z hlediska módního průmyslu?

Ano a rozhodně ano. Vzhledem k mému povolání bojuji s tímto problémem každý den a pokládám si spoustu ekologických otázek.

Takže už jste se s pojmy jako fast fashion a slow fashion setkala? Co pro vás představují?

Ano, samozřejmě. Pomalu se problematika dostává do povědomí širší veřejnosti a je to jediné dobře. Problém je, že slow fashion bude asi vždy spojená s vyšším životním standardem. Člověk s minimální mzdou úplně neřeší původ svého oblečení, ale hlavně že má, co na sebe.

Předpokládám, že když se něco kupujete, zajímáte se o to, kde bylo zboží vyrobeno, jakým způsobem a za jakých podmínek?

Osobně se v tomto snažím najít nějakou rovnováhu. Samozřejmě se zajímám a má to pro mě při rozhodování o nákupu a pochopení celkové ceny produktu velkou váhu. Na druhou stranu si myslím, že největším problémem je celková nadprodukce a vysoká spotřeba. Neuvážené nákupy a podobně. Proto u mě vítězí spíše filozofie “když už si to koupíš, ať to stojí za to” a když je k tomu přidána hodnota ohledně původu, tím líp.

Má na vás tedy určitý vliv, pokud je na kupovaném produktu cedulka “bio”, “eco-friendly” nebo to, že je z udržitelné kolekce?

Jak kdy. Nemůžu říct, že bych tyto produkty nějak preferovala, protože vše má svá pro a proti. Bio bavlna je sice super, ale stojí za to, když se na její výrobu spotřebuje mnohem více vody než u běžné bavlny? Je potřeba najít si rovnováhu. Pro cedulku Bio a Eco friendly mám spíše slabost při nákupu potravin a kosmetiky.

Takže na vás nemá vliv, pokud se nějaká módní značka prezentuje jako ekologická či udržitelná? Věříte těmto označením, nebo se blíže zajímáte o to, čím se společnost toto označení zasloužila?

Pokud od takovýchto značek nakupuji, většinou je znám osobně. Označení HM Conscious je po mě například absolutně nepodstatné.

Zaregistrovala jste v poslední době nějaké kauzy spojené s životním prostředím ze strany módního průmyslu?

Upřímně, já moc zpráv nesleduji. Kauzu, kterou si vybavím tak jen asi ty značky Burberry, které se týkaly spalování neprodaného oblečení ve velkém.

Co pro vás udržitelná móda představuje? Jak byste ji jednoduše definovala?

Je to móda, která řeší svůj dopad na životní prostředí. Respektive řeší svůj dopad a odpad.

Existuje nějaká značka, která se vám při této vaší definici vybaví?

Designérka Lubica Skalská nebo módní značka WIN WIN LOVE.

Příloha č.8 – rozhovor s Karolínou Havlíkovou

Karolína Havlíková, módní redaktorka a blogerka

Karolína Havlíková je influencerka, blogerka a čas od času módní redaktorka. Od určité doby se její postoj k módě změnil. Vzhledem k tomu, že většina jejího blogu je o módě, módní společnosti ji pravidelně oslovují a za placenou spolupráci doplňují její šatník.

Jaký je tvůj postoj a vztah k módě?

Musím přiznat, že až do teď jsem byla módou doslova posedlá. Nakupovala denně a každá věc mi ve skříni vydržela tak týden. Oblečení mi vždycky pomáhalo být někým jiným. Věděla jsem naprosto přesně co, kde a za kolik mají ve kterém online shopu a dokázala jsem trávit jejich prohlížením klidně i tři hodiny denně.

Mluvíš v minulém čase, proč? Co se u tebe změnilo?

Minulý říjen jsem přestala kvůli dceři pracovat a stala se finančně závislá na manželovi. To mi otevřelo oči. Zjistila jsem, že ke štěstí potřebuju stokrát méně oblečení, než jsem doposud kupovala. Blogerina je ale můj velký koníček a bez oblečení už by to nebyl můj blog. Miluju módu a ráda díky ní vyjadřuju svou osobnost. Vadí mi, že na módní průmysl pořád hodně lidí kouká jako na povrchní záležitost.

Takže teď už nenakupuješ na denní bázi, ale móda je pro tebe pořád hodně důležitá...

Momentálně dostávám oblečení od firem za reklamu a jsem tak naprosto spokojená. Dřív jsem nakupovala skoro denně a kompenzovala si nějakou vnitřní nespokojenost. V současné chvíli si koupím tak dva kousky za měsíc a zbytek si vybarteruju za reklamu jako influencer.

Máš nějaké oblíbené značky? Pokud ano, jaké to jsou a proč jsou tvým favoritem?

Reserved, HM, FF, Zara, Bershka, Stradivarius, Pull and Bear. Mají trendy módy za rozumnou cenu a déle, než dvě sezóny mě stejně žádný kousek bavít nebude. Proto u mě nemá smysl investovat do drahých věcí.

Má na tebe velký vliv to, že je něco ve slevě? Chodíš cíleně nakupovat v období výprodejů?

Nikdy nekupuju nic za plnou cenu, protože ty věci nemají takovou hodnotu, za kolik je prodávají! To je základní princip mého nakupování.

Chápu tedy správně, že ráda sleduješ poslední módní trendy? Sleduješ pro inspiraci na sociálních sítích nějaké fashion blogery nebo módní značky? Čteš časopisy o módě a sleduješ módní show jednotlivých návrhářů?

Vždycky se vžiju do někoho, koho aktuálně miluju na Instagramu a podle něj se pak oblékám. Nemám vyhraněný styl a měním ho tak dvakrát za rok. Módní show mě nebaví, časopisy nečtu od té doby, co je píšu. Inspiruju se pouze a jen blogerkami.

Jaký kousek oblečení má ve tvé skříni největší zastoupení? A nosíš všechno oblečení, které máš ve skříni?

Ano, nosím vše. Co nenosím, to vždy prodám, nemám na tolik věcí místo. A jaký kousek má v mé skříni největší zastoupení? Nejradši nakupuju boty, bundičky a kabáty.

Zajímáš se o životní prostředí a pokud ano, zamýšlíš se nad touto oblastí i z hlediska módního průmyslu?

Věci, co nenosím posílám dál, nikdy nic nevyhazuju, a to podle mě zatím stačí. Trápí mě v oblasti životního prostředí úplně jiné a daleko horší věci.

Už si se potkala s pojmy jako “fast fashion” a “slow fashion”? A pokud ano, co si o dané problematice myslíš?

Jsou to věci, které mají logiku, ale mně samotné slow fashion zatím nic moc neříká. Možná se k tomu ale jednoho dne dopracuju.

Když se něco kupuješ, zajímáš se o to, kde bylo zboží vyrobeno, jakým způsobem a za jakých podmínek?

Nakupuju jen v módních řetězcích, kde vím, co a jak bylo vyrobeno, ale nic s tím neudělám a беру to prostě tak, jak to je.

Takže pokud je na nakupovaném produktu cedulka “bio”, “eco-friendly” anebo že jde o oblečení z kolekce “sustainable”, tak to na tebe nemá žádný vliv?

Ne, to na mě vliv opravdu nemá. Jednoduše si prostě koupím to, co se mi líbí.

Nevnímáš tedy žádný tlak ze stran velkých módních řetězců na oblast udržitelnosti a co se ti u slovního spojení “udržitelná móda” vybaví? Zaregistrovala si v poslední době nějaké kauzy spojené s životním prostředím v oblasti módního průmyslu?

Tlak ze stran módních řetězců nevnímám, když se řekne udržitelná móda, nevybaví se mi žádná konkrétní značka, musela bych googlit. Víím jen, že Burberry mělo problém s tím, že neprodané oblečení pálí, místo toho, aby je prodávalo potřebným, ale to je z velkých kauz asi tak vše. Moc to nesleduju.

Příloha č.9 – rozhovor s Nikol Pavlíčkovou

Nikol Pavlíčková, módní redaktorka

Nikol Pavlíčková je šéfredaktorkou klientských titulů v marketingové agentuře a redaktorkou na volné noze. Téměř tři roky vedla lifestylový a módní časopis Inconcept magazine, momentálně narázově přispívá do různých módních časopisů a spravuje sociální sítě pro české designéry.

Váš postoj k módě je určitě nějak poznamenaný vaší profesí, jak byste svůj vztah k módě jako takové popsala?

Móda je pro mě osobně způsob sebevyjádření, možnost, jak beze slov na první pohled sdělit svému okolí a světu, co chci říct a kdo jsem. Tímto způsobem se jí také snažím využívat. Myslím si totiž, že oblečení by nemělo být pouze spotřebním zbožím a rozhodně by nám nemělo sloužit jen účelně, ať už například k zahalení těla nebo k tomu, aby nám nebyla zima. Na druhou stranu by móda rozhodně neměla být diktátem a neměli bychom jí prvoplánově podléhat a nechat se jí svazovat. Každý z nás by měl mezi těmito dvěma odlišnými postoji najít tu pomyslnou hranici a podle toho k módě přistupovat.

Jak tedy k módě přistupujete vy? Chodíte lovit inspiraci a nakupovat poslední trendy často, nebo se řadíte spíše do kolonky „střídmý spotřebitel“?

Do kamenných obchodů chodím cíleně nakupovat už jen minimálně. Většinou jdu s jistotou a rozmyslem pro konkrétní oblečení nebo doplněk. Nenakupuji hodně ani často, spíš si vybírám takové oblečení, které je pro mě investicí. Do obchodů ale chodím ráda. Už jen z pracovního hlediska se chodím dívat a inspirovat velmi často, sleduji nové kolekce, visual merchandising nebo chování obchodních asistentek.

Kolik si toho tedy v průměru za měsíc pořídíte?

Každý měsíc se koupím přibližně 1 až 3 kousky oblečení.

Máte nějaké oblíbené značky, na které nedáte dopustit?

Mezi mé nejoblíbenější patří rozhodně české značky – Pietro Filipi, Kara, Baťa a to proto, že chci v první řadě podporovat lokální trh a zároveň jsem si u těchto značek jistá jejich kvalitou. Z cenově dostupnějších značek jsou to módní řetězce Lindex, Marks&Spencer, Mango a Reserved, kde si pečlivě vybírám jednotlivé kousky a hodnotím u nich vždy poměr ceny a kvality. Dále taky ráda chodím do secondhandů. Jak do sítě Textile House, tak i do menších no name obchodů.

Chodíte nakupovat v období výprodejů a využíváte často a ráda období slev pro nakupování?

Určitě ne. Že je něco ve slevě pro mě není impulsem, že bych okamžitě měla vyrazit na masové nákupy. Nejsem bez viny a občas si samozřejmě nějaké oblečení z výprodeje koupím, ale kritéria pro nákup u mě zůstávají stejná jako u běžného nakupování.

Myslíte si, že na vás působí vliv aktuálních trendů, nebo se výstřelky poslední módy nenecháte nijak zvláště ovlivnit?

Rozhodně trendům nepodléhám, i přes to, že je sleduji neustále, protože to patří k mojí práci. Pokud se mi nějaký trend líbí a vyhodnotím, že bych ho vynosila déle než jednu sezónu, pak nemám problém zařadit ho do svého šatníku. Ale jinak jsem se naučila být vůči rychle se měnícím trendům imunní. Nosím to, co se mi líbí, a především v čem se cítím dobře a o čem vím, že sluší mojí postavě.

Jak byste popsala Váš styl oblékání?

Svůj styl bych popsala jako rozmanitý, těžko někam zaškatulkovatelný. Oblečení volím jak podle nálady, tak podle potřeby – práce, nejrůznější příležitosti, akcem s předepsaným dress codem a tak. Když budu chtít, klidně budu jeden den femme fatale s vysokými podpatky v šatech a druhý den si obléknu džíny, kožený křivák a tenisky. Ve svém stylu ráda kombinuji, a to jak konkrétní styly mezi sebou, tak i designérské kousky s těmi low costovými nebo z druhé ruky.

Jaký kousek oblečení má ve vašem rozmanitém šatníku největší zastoupení? A nosíte všechno oblečení, které máte ve skříni?

Největší zastoupení v mé skříni mají černé kalhoty nejrůznějších střihů a materiálů, od kožených kalhot, přes skinny džíny až po cigaretové společenské kalhoty. Ráda bych odpověděla, že nosím vše, ale bohužel tomu tak není a jsem si toho vědoma. Mám ve svém šatníku stále pár kousků, které buď nosím minimálně anebo v tom horším případě na sobě ještě pořád mají cedulku a já je zatím ani jednou neoblékla.

Kromě jednotlivých obchodů, kde dál čerpáte inspiraci? Sledujete na sociálních sítích nějaké fashion blogerky nebo jednotlivé módní značky?

Inspirace je pro mě všude, takže ji sleduji jak na sociálních sítích, tak si pravidelně kupuji módní magazíny a ráda sleduji módní přehlídky. Když jde o módní blogerky a influencery, tak určitě dávám přednost těm zahraničním. Naopak u značek a návrhářů sleduji spíš ty české.

Zajímáte se o životní prostředí? A pokud ano, zamýšlíte se nad touto oblastí i z hlediska módního průmyslu?

Ano, zajímám se o životní prostředí a z hlediska módy také. Musím přiznat, že u mě to bylo vlastně naopak a můj zájem o slow fashion mě donutil zamýšlet se nad životním prostředím v globálním měřítku.

Takže vám pojmy jako fast a slow fashion nejsou nijak cizí. Co si pod tímto označením představujete?

Přesně tak, s fast fashion i slow fashion jsem se setkala poprvé před čtyřmi lety v Institutu módní tvorby na kurzu Fashion Marketingu pod vedením Kláry Haunerové, zakladatelky IMT a propagátorky udržitelné módy a udržitelného životního stylu. Osobně si myslím, že je důležité, aby se s těmito pojmy seznámilo co nejvíc lidí, a to především z řad širší veřejnosti. Řekla bych, že lidé jako já a ostatní z módního průmyslu se s fast i slow fashion střetáváme téměř denně a uvědomujeme si jejich skutečný význam a dopad. Bohužel jsem se ale setkala i s tím, že pořád hodně lidí pracujících mimo obor, nebo ti, kteří se o módu příliš nezajímají, přesně netuší, o co se jedná a nemají ponětí a důležitosti a skutečném významu těchto pojmů.

A to je podle mě velká chyba a zásadní problém. Rozhodně si ale myslím, že se o této problematice mluví více než před lety.

Takže se osobně zajímáte při nákupu o to, kde a jak bylo zboží vyrobeno?

U každého oblečení, které si kupuji v obchodě se snažím podívat na štítek a jako první zjistit, kde bylo vyrobeno. Až následně studuji materiály, ze kterých je. Do budoucna bych ráda svůj přístup změnila a zajímala se o konkrétní kousky ještě mnohem víc do hloubky. Je pro mě důležité vědět, co nosím a jakou to má pro mě hodnotu – a to nejen tu finanční ale i mentální.

Co pro vás tedy představuje udržitelná móda? Vybaví se Vám nějaká konkrétní značka s tímto pojmem spojená?

Já vnímám jako udržitelnou módu značku či designéra, který se snaží oblečení vyrábět z recyklovaných nebo organických materiálů, nebo z materiálů, které jsou šetrné k životnímu prostředí. V tomto ohledu je pro mě důležité také to, kdo oblečení vyrábí a za jakých podmínek. S udržitelností se mi mezi prvními vybaví designérka Stella McCartney nebo Vivien Westwood.

Pokud se nějaká značka prezentuje jako udržitelná a na svém oblečení má cedulky jako „bio“, „eco-friendly“ či vyrábí celé udržitelné kolekce, věříte takové značce, nebo se blíže zajímáte a to, čím si tato označení zasloužila?

Označení jako bio a udržitelné kolekce na mě fungují u dostupnějších značek jako Mango nebo Reserved. Snažím se si o značkách a jejich spojení s udržitelností zjistit alespoň základní informace, které mi pomohou k vytvoření názoru a případně mi potvrdí, nebo vyvrátí moji důvěru.

Představují pro vás udržitelné kolekce velkých módních značek krok k ekologické budoucnosti?

Každá mince má samozřejmě dvě strany, a proto si myslím, že tahle problematika není jen o značkách a řetězcích, ale také o nás jako o zákaznících. My sami totiž do jisté míry

ovlivňujeme chování obchodů – v případě, že v obchodech neustále hojně nakupujeme a před ekologickými problémy zavíráme oči, točíme se stále v bludném kruhu. Proto je potřeba si to uvědomit a z pomyslného kruhu jednou pro vždy vystoupit a nahlas vyjádřit svůj nesouhlasný názor. Myslím si totiž, že právě svědomí zákazníků je pro značky velkou hrozbou.